

Test zo slovenského jazyka a literatúry I.

UKÁŽKA 1

Andrej Sládkovič: Marína

*Ja sladké túžby, túžby po kráse
spievam peknotou nadšený,
a v tomto duše mojej ohlase
svet môj je celý zavrený.
Z výsosti Tatier ona mi svieti,
ona mi z ohňov nebeských letí,
ona mi svety pohýna,
ona mi kýva zo sto životov:
no centrom, živlom, nebom , jednotou
krás mojich – moja Marína!*

*V blízkosti tvojej, moja Marína,
sto citov z duše mi kypí,
k tebe sa život celý pohýna,
jak roj včiel k sladkostiam lípy.
Ústa mi primrú k rubínom tvojim,
myslím si večne, že nerozdvojím
prah duše od duše prahu;
srdce mi do brán prs tvojich bije,
lebo tam ono ľúbosťou žije,
tam hľadá otčinu drahú.*

1. Ktoré tvrdenie o 1. strofe ukážky neplatí?

- A. V oslovení na konci autor zoradil za sebou štyri výrazy: centrum, živel, nebo, jednota, ktoré naznačujú ústrednú dôležitosť, neovládateľnosť, nedosiahnuteľnosť lásky k Maríne, ktorá je jeho druhou polovičkou, s ktorou tvorí celok.
- B. V 10-veršovej strofe autor skombinoval striedavý, združený i obkročný rým.
- C. Básnik využil v ukážke sylabický verš a anaforu, aby zvýraznil rytmus.
- D. Láska k národu je prioritou pred láskou k žene.

2. V ktorej možnosti je správne určený literárny druh a forma ukážky?

- A. lyrika, poézia
- B. epika, poézia
- C. epika, próza
- D. lyrika, próza

3. V 1. strofe ukážky sa nenachádza:

- A. epiteton
- B. metafora
- C. prirovnanie
- D. symbol

4. Ktoré tvrdenie o 2. strofe ukážky neplatí?

- A. V ukážke sú vyjadrené jemné náznaky zmyslových a erotických pocitov.
- B. V ukážke sa nachádza oslovenie, metafora, epiteton, symbol.
- C. V závere je pointa, že lyrický subjekt sa nebojí ničoho, len odmietnutia, straty lásky - viac ako smrti.

D. Slová duša, srdce, ľúbosť, otčina, ... navodzujú v básni pátos, typický pre obdobie romantizmu.

5. Nerozlučnosť, neoddeliteľnosť seba od Maríny naznačil autor:

- A. v poslednom trojverší 1. strofy
- B. v prvom trojverší 2. strofy
- C. v 3. a 4. verši 1. strofy
- D. v 6. a 7. verši 2. strofy

6. Podčiarknutý umelecký prostriedok je:

- A. symbol
- B. prirovnanie
- C. personifikácia
- D. metonymia

7. Akým slovným druhom je vyjadrený podmet vo vete?

Všetci sa prekvapene pozerali na neznámeho človeka.

- A. podstatným menom
- B. zámenom
- C. prídavným menom
- D. slovesom

8. Vyber vetu, v ktorej je slovo *okolo* časticou:

- A. Všade okolo rástla tráva.
- B. Okolo ihriska narástla tráva.
- C. Vrátil sa domov okolo desiatej.
- D. Mišo šíri okolo seba dobrú náladu.

9. V ktorej z uvedených možností sú všetky slová napísané správne?

- A. vitamín, piramída, lýceum, analýza, histéria, riziko
- B. vitamin, pyramída, líceum, analýza, histéria, riziko
- C. vitamín, pyramída, lýceum, analýza, hystéria, riziko
- D. vitamín, pyramída, lýceum, analýza, histéria, riziko

10. Celú noc leje ako z krhly.

Uvedená veta je:

- A. jednoduchá veta, dvojčlenná neúplná, oznamovacia
- B. jednoduchá veta, dvojčlenná úplná, oznamovacia
- C. jednoduché súvetie
- D. jednoduchá veta, jednočlenná slovesná, oznamovacia

UKÁŽKA 2

Margita Figuli – Tri gaštanové kone

- Keď sa vrátim, ako ti mám dať vedieť? – lebo na to sme zabudli.

Rozmýšľala a prvý raz sa šťastne usmiala. Úsmev spočinul na mojom koni. Stade sa vrátila znova do mojej tváre a nezmeniteľne povedala, akoby si chcela vymýšľať čím ťažšie úlohy pre mňa, a tak chcela skúšať moju lásku:

- Vrátiš sa s tromi gaštanovými koňmi a na mieste, kde si ich uviažeš, tam sa stretneme. To bude znamenie.

Dva ľudské životy som mal v moci, Magdalénin a svoj. Vedel som, že nijaký zázrak nás nevytrhne z položenia, v akom sme sa nachodili. Bolo mi jasné od prvopočiatku, že len vlastnou húževnatosťou dosiahneme to, po čom sme túžili celým srdcom. Prvý krok som mal spraviť ja, mal som splniť sľub, ktorý som dal Magdaléne.

11. Ktoré tvrdenie o rozprávačovi v ukážke je pravdivé?

- A. príbeh rozpráva autor; v 1. osobe sg.
- B. príbeh rozpráva Peter; v 1. osobe sg.
- C. príbeh rozpráva Magdaléna, v 1. osobe sg.
- D. príbeh rozpráva autor; v 3. osobe sg.

12. Ktoré tvrdenie o ukážke neplatí?

- A. Symbolom je kôň, na ktorom sa má Peter vrátiť.
- B. Peter musí splniť skúšku, aby získal lásku, ako v rozprávke.
- C. Ukážka má znaky lyrizovanej prózy.
- D. Hlavný hrdina dokazuje, že dobrotou srdca možno vzdorovať zlu a násiliu.

13. V 1. časti ukážky dominuje:

- A. vnútorný monológ, úvaha
- B. dialóg, rozprávanie
- C. opis, vnútorný monológ
- D. úvaha, monológ

14. K akému slovnému druhu patrí podčiarknuté slovo?

- A. prídavné meno
- B. neurčitá číslovka
- C. vymedzovacie zámeno
- D. príslovka

15. Akým spôsobom bolo utvorené slovo *prvopočiatok*?

- A. odvodzovaním
- B. skladaním
- C. spájaním
- D. skracovaním

16. V ktorej z viet je číslovka napísaná bez pravopisnej chyby?

- A. Oženil sa pred siedmimi rokmi.
- B. Oženil sa v tridsiatych rokoch svojho života.
- C. Oženil sa už tretí krát.
- D. Oženil sa tri razi.

17. *Vôňa prebúdajúcej zeme signalizovala príchod jari.*

Čím je v uvedenej vete vyjadrený zhodný prívlastok?

- A. trpným prídavným
- B. činným prídavným
- C. prechodníkom
- D. slovesným podstatným menom

18. Ktorá z možností obsahuje slová z troch rôznych jazykových štýlov?

- A. matika, žiadosť, duplikát
- B. luna, slovina, sudba
- C. oxidácia, vesna, kámoš
- D. fotosyntéza, foter, algebra

19. V ktorej z možností sú všetky slová frazeologizmy?

- A. prijímacie pohovory, letný deň, vysoko rúbať
- B. stratiť reč, vziať nohy na plecia, hádzať hrach na stenu
- C. rozťasť gordický uzol, byť sto rokov za opicami, jazyková škola
- D. triedna kniha, nový kabát, jarný deň

20. Nájdi možnosť, v ktorej sú k jazykovému štýlu správne priradené slohové útvary.

- A. náučný – výklad, referát, beletrizovaný životopis
- B. umelecký – dráma, novela, úvodník
- C. administratívny – pozvánka, úradný list, žiadosť
- D. publicistický – fejtón, správa, súdny prejav

UKÁŽKA 3

P. O. Hviezdoslav: Krvavé sonety

*A národ oboril sa na národ
s úmyslom vraždy, s besom skaziteľ'a.
Kres spráskal pušiek, zahrmeli delá:
zem stene, piští vzduch, rvú vlny vôd,*

*kde bleskom kmitla hrozná Astarot.
A jak v žne postat' zbožia líha zrelá
pod kosou, radom váľajú sa telá;
v cveng šabiel' špl'achce čerstvej krvi brod...*

*Tak vo víchrici totej ukrutenstva,
nímž ani tiger dravšie nezúri,
zapadá nie zvek: výkvet človečenstva,
života radosť smrtnej do chmúry,
v prach purpur všet'udského dostojenstva,
v sutiny jasný palác kultúry!*

21. Podčiarknuté slová v 1. strofe ukážky sú:

- A. metafora, epiteton
- B. symbol, metonymia
- C. zvukomal'ba
- D. epiteton, metonymia

22. Ktoré z tvrdení o ukážke neplatí:

- A. Ukážka patrí k spoločenskej lyrike.
- B. V ukážke dominuje opisný slohový postup.
- C. Autor prirovnáva padanie ľudských tiel k padaniu zrelých klasov obilia v žatve.
- D. Básnik je vďaka neologizmom zrozumiteľný.

23. Ktoré vyjadrenie vystihuje uvedenú ukážku?

- A. Za hlavnú príčinu vojny považuje autor sebeckosť a panovačnosť ľudí, ktorí sa nechali oklamať bohyňou Astarot a v jej mene sa pokúsili ovládnuť svet.
- B. Ukážka vrcholí v záverečnej pointe, že vojna spôsobuje pád ľudskosti a dôstojnosti.
- C. Básnik dúfa, že po vojne príde iná doba, v ktorej skončí čas bezprávia.
- D. Ukážka patrí k osobnej lyrike.

24. Podčiarknuté slovo v 3. strofe ukážky je:

- A. metonymia
- B. symbol
- C. epiteton
- D. metafora

25. Reportáž je:

- A. prejav jednej osoby, v ktorom sa vecne vyjadruje k určitému problému
- B. útvar, ktorý opisuje skutočnú udalosť podľa vlastného svedectva autora
- C. spôsob výkladu určitého známeho problému zo subjektívneho hľadiska podávateľa

D. výstižný opis základných znakov opisovaného javu, ktorými sa líši od iných javov

26. Ktorý frazeologizmus najlepšie vyjadruje vetu: *zo spoločného podnikania má iba nevýhody* ?

- A. Šmola sa mu lepí na päty.
- B. Ťahá za kratší koniec.
- C. Prišiel na psa mráz.
- D. Dostal po nose.

27. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o novele nie je správne?

- A. Je epické dielo, ktoré má krátky až stredný rozsah.
- B. Rozprávanie sa v novele sústreďuje na jeden pútavý príbeh.
- C. Často sa končí výrazným prekvapujúcim záverom.
- D. Má niekoľko dejových línií.

28. Režisér divadelnej hry usmerňuje herca, že počas svojho monológu má mať zachmúrenejšiu tvár. Znamená to, že režisér nie je spokojný s hercovou:

- A. mimikou
- B. artikuláciou
- C. gestikuláciou
- D. intonáciou

29. Epické dielo, ktorého dej je pochmúrny, stupňuje sa a končí tragicky, sa nazýva:

- A. bájka
- B. báj
- C. balada
- D. povest'

30. Ktorý zo slohových útvarov nepatrí do opisného slohového postupu?

- A. charakteristika
- B. návod
- C. zázpisnica
- D. opis pracovného postupu

Test zo slovenského jazyka a literatúry 2.

Kľúč správnych odpovedí

1. D
2. A
3. C
4. C
5. D
6. B
7. B
8. C
9. C
10. D
11. B
12. A
13. B
14. C
15. B
16. A
17. B
18. C
19. B
20. C
21. C
22. D
23. B
24. A
25. B
26. B
27. D
28. A
29. C
30. C